

POWIATOWY URZĄD PRACY
ul. Kryńska 40, 16-100 Sokółka
tel. (085) 7229010, fax (085) 7229011; e-mail: biso@praca.gov.pl

---

RANKING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE SOKÓLSKIM
W 2009 ROKU

SOKÓŁKA 2010

WSTĘP

Na podstawie opracowanych przez MPiPS zaleceń metodycznych do prowadzenia Monitoringu sporządzane są cykliczne raporty powiatowe w tym o charakterze diagnostycznym – raporty roczne.

Niniejszy ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych ma charakter diagnostyczny. Podstawowym celem raportu jest opracowanie kompleksowej i aktualnej informacji na temat kształtowania się popytu i podaży pracy na sokólskim rynku pracy w 2009 roku. Porównanie struktury zawodowej strony popytowej (ofert pracy zgłaszanych do urzędu pracy) i podaży pracy (zarejestrowanych bezrobotnych) pozwolił na:

- określenie obszarów nierównowagi między popytem a podażą siły roboczej (wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych),
- utworzenie rankingu zawodów wg wskaźników: intensywności nadwyżki/deficytu zawodów, szansy uzyskania oferty, długotrwałego bezrobocia.
- określenie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na lokalnym rynku pracy,
- stworzenie bazy informacyjnej dla opracowania przyszłych struktur zawodowo-kwalifikacyjnych w układzie lokalnym, regionalnym i krajowym.

Ponadto monitoring pomocny będzie w:

- określeniu odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych, odpowiadającym potrzebom lokalnego rynku pracy,
- bieżącej korekcie poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego (dotyczy władz oświatowych oraz dyrekcji szkół),

- usprawnieniu poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych,
- realizacji programów aktywizacji osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w tym długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia.

Podstawowym źródłem informacji wykorzystanych do opracowania Raportu były dane liczbowe dotyczące struktury zarejestrowanych bezrobotnych i wolnych miejsc pracy, zawarte w załącznikach do sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy:

- załączniku nr 3 „Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności” za 2009r.,
- załączniku nr 2 „Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy” za 2009 r.

ROZDZIAŁ I.

ANALIZA BEZROBOCIA W POWIECIE SOKÓLSKIM

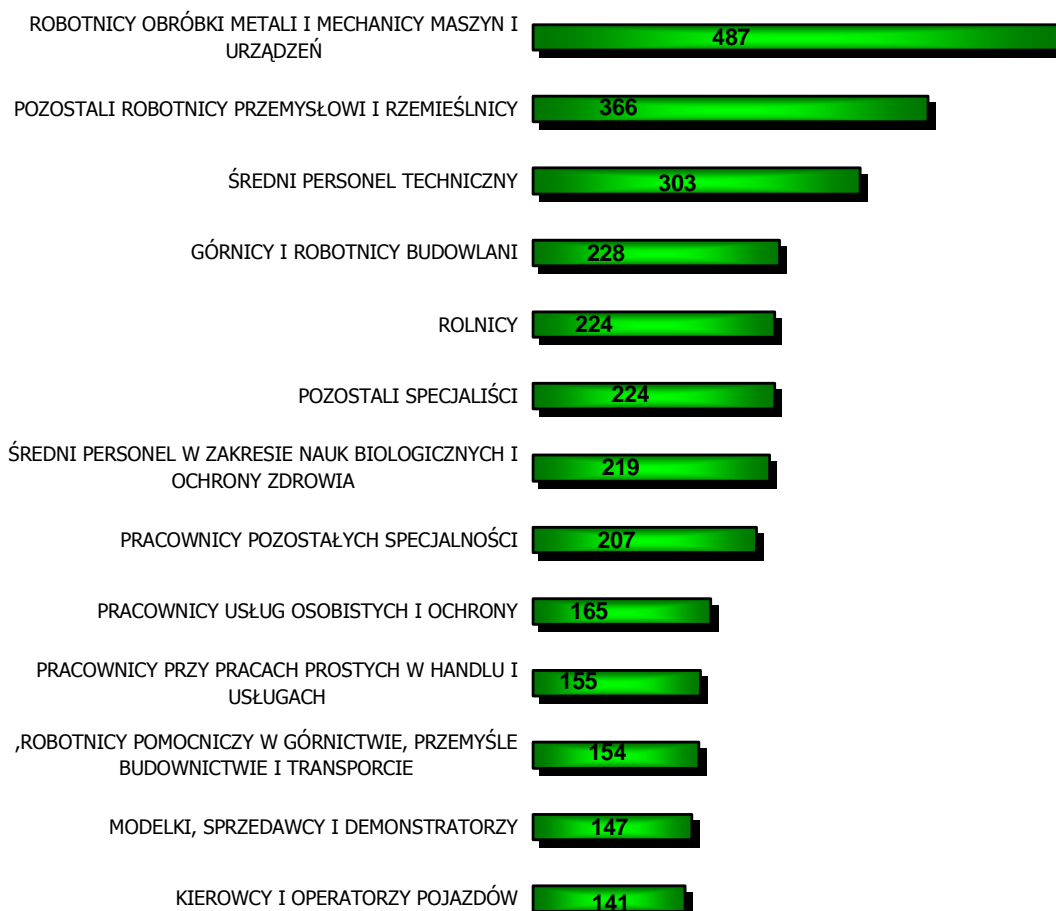
1. Struktura bezrobotnych według zawodów (Grup zawodów) na podstawie zał. T-II/P-1, T-II/P-1a, T-II/P-2, T-II/P-2a

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokółce na koniec 2009 roku zarejestrowanych było 4 440 osób bezrobotnych, w tym 1 987 kobiet.

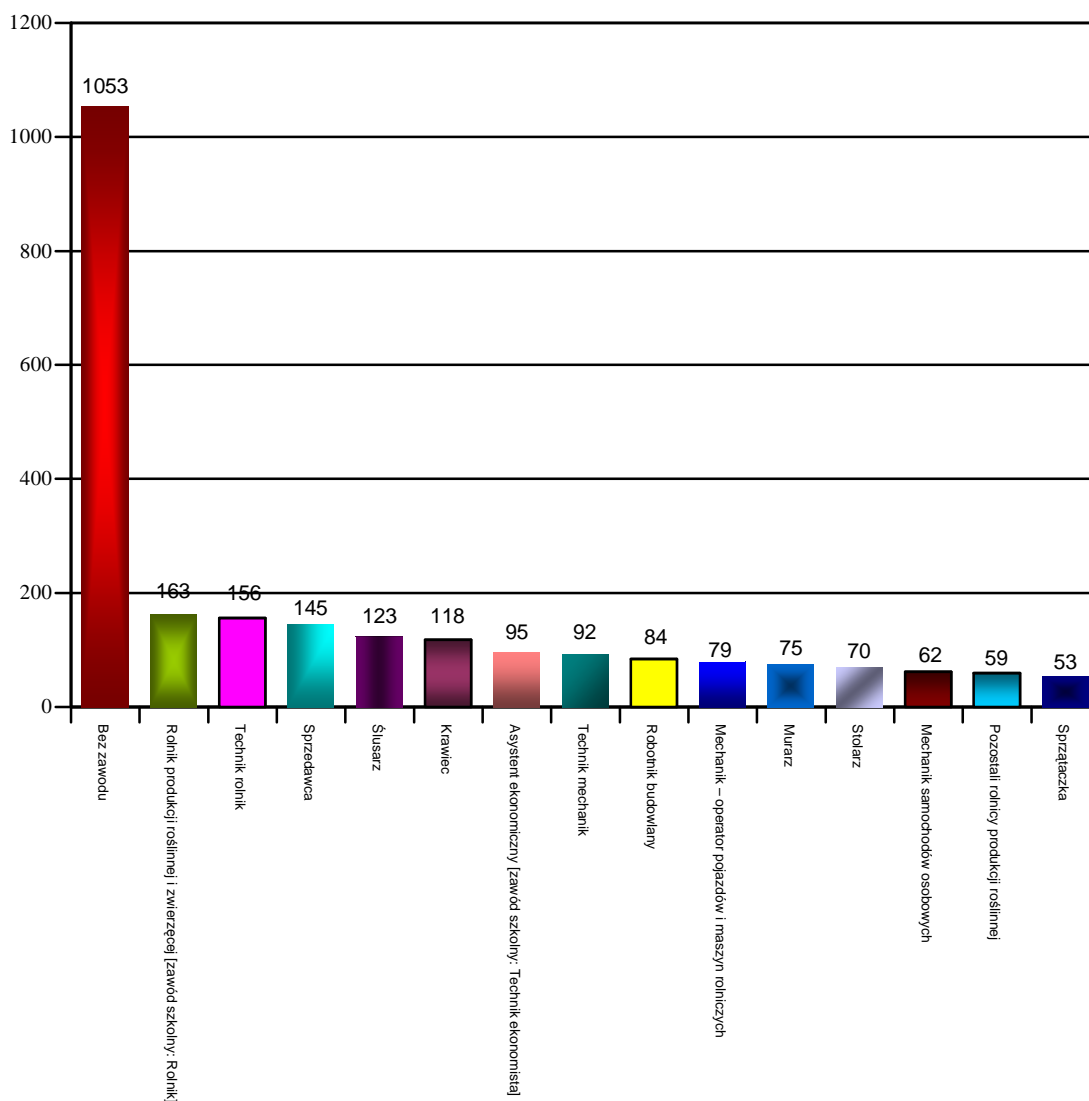
Według stanu na 31.12.2009r. w rejestrach PUP w Sokółce figurowały 1 053 osoby nie posiadające zawodu, w tym 494 kobiety. Poniższe wykresy przedstawiają zarejestrowanych bezrobotnych na koniec grudnia 2009r. wg grup zawodowych (wykres nr 1) oraz według zawodów (wykres nr 2).

Wykres nr 1

Struktura bezrobotnych wg grup zawodowych

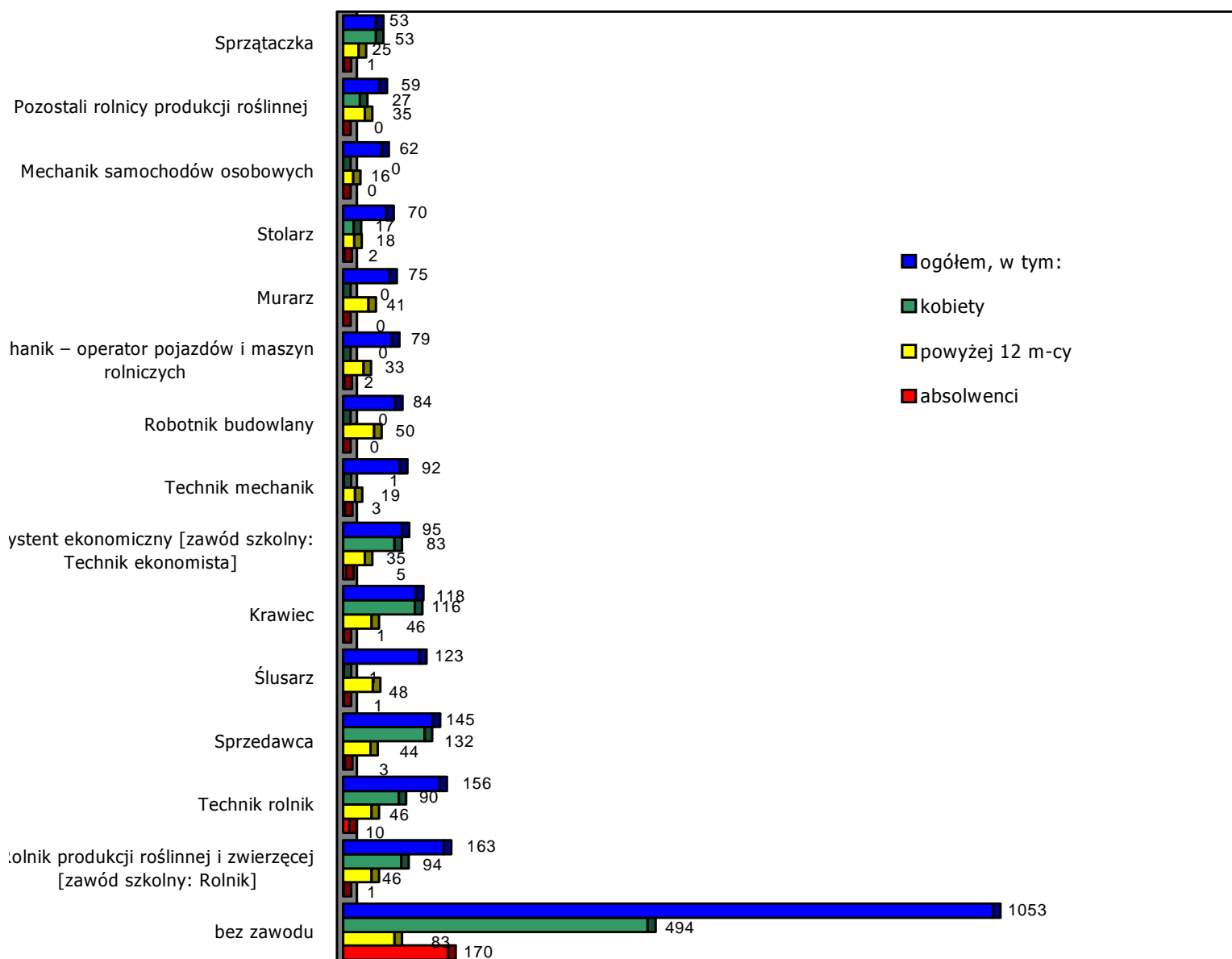
Wykres nr 2
Struktura bezrobotnych wg zawodów w powiecie sokólskim

Z wykresu przedstawionego powyżej wynika, że wśród zarejestrowanych osób bezrobotnych najliczniejszą grupę stanowili bezrobotni bez zawodu (tj. ponad 23% ogółu zarejestrowanych). Następnie najwięcej zarejestrowanych osób bezrobotnych było w zawodach: rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej, technik rolnik, sprzedawca, ślusarz, krawiec, asystent ekonomiczny.

Wykres nr 3 przedstawia, w jaki sposób kształtuje się struktura zarejestrowanych osób bezrobotnych w powiecie sokólskim wśród 14 najliczniejszych zawodów, z wyszczególnieniem ilości kobiet, czasu pozostawania bez pracy i posiadania statusu absolwenta:

Wykres nr 3
Bezrobotni wg zawodów

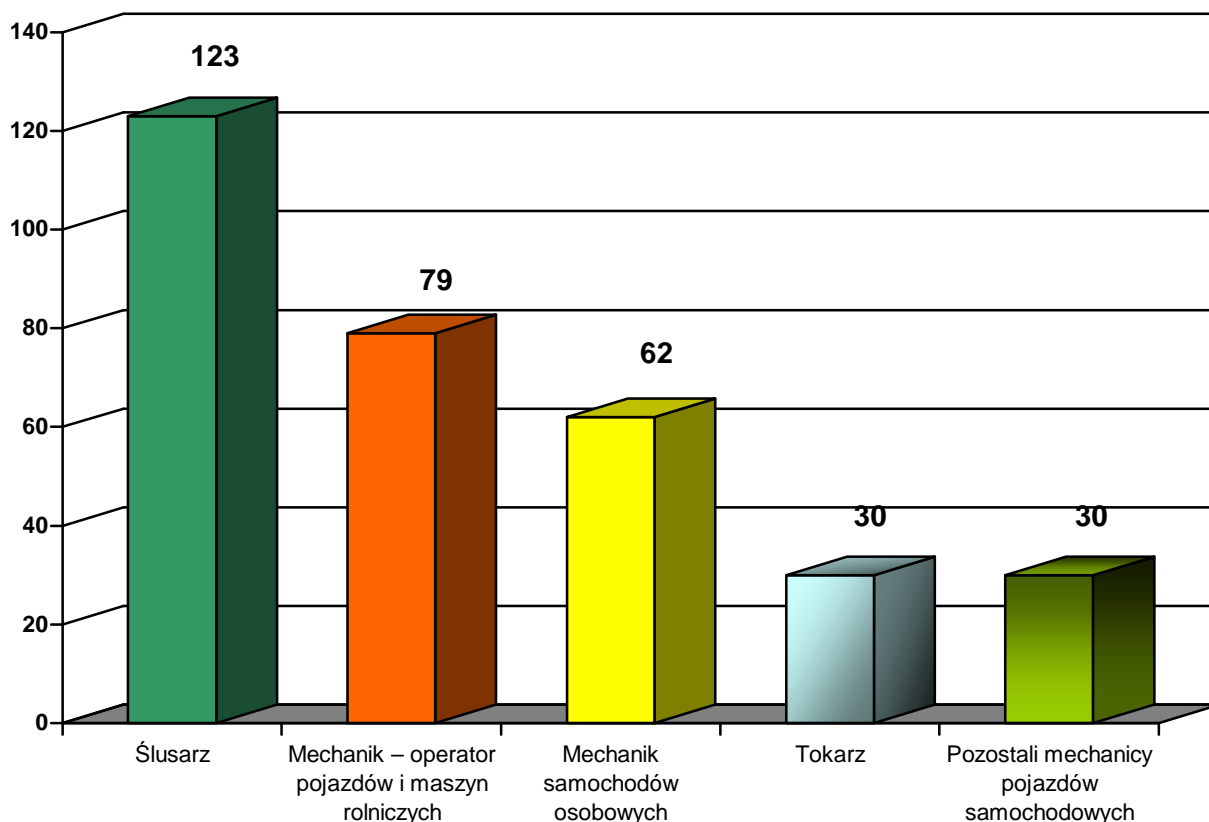
Powyższe uwidacznia, iż we wszystkich zawodach znaczną grupę stanowiły, kobiety i osoby długotrwale bezrobotne. W grupie bez zawodu odsetek kobiet wynosi 47%, a ponad 16 % stanowili absolwenci.

1.1 Grupa „Robotnicy obróbki metali maszyn i urządzeń”

Spośród ogółu bezrobotnych z powiatu sokólskiego według stanu na dzień 31.12.2009 roku, największą grupę stanowili **„Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń”** – ich udział w liczbie osób należących do wszystkich grup zawodowych stanowił 14,38%, tj. 487 osób, a największą liczbę bezrobotnych generowały następujące grupy zawodów:

- ślusarze i pokrewni – 160 osób, w tym osoby z zawodem ślusarz 123 osoby,
- mechanicy - monterzy maszyn i urządzeń - 138 osób, w tym osoby z zawodem: mechanik – operator pojazdów i maszyn rolniczych – 79 osób,
- mechanicy pojazdów samochodowych – 110 osób, w tym zawód: mechanik samochodów osobowych – 62 osoby.

Wykres nr 4
Najliczniejsze zawody z grupy „Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń”

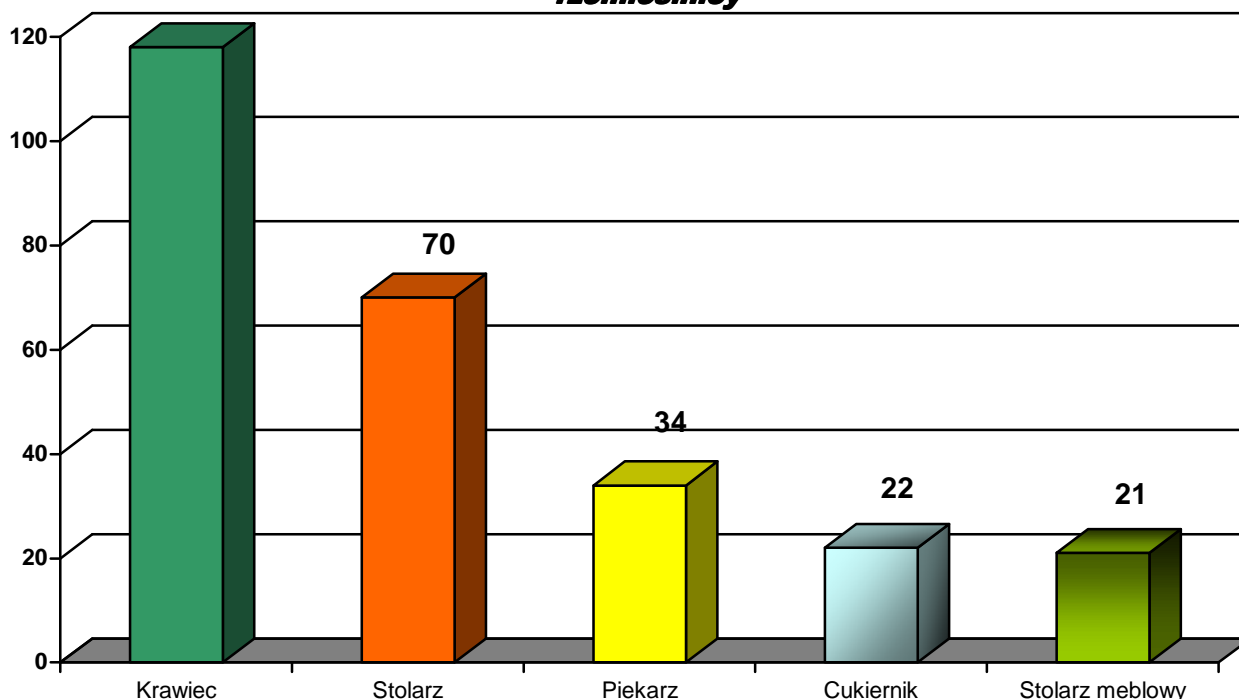
„Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń” należeli do grupy zdominowanej przez bezrobotnych mężczyzn. Zaledwie 6 kobiet figurowało w ewidencji jako „robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń”.

1.2 Grupa „Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”

„Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” to druga - pod względem liczebności bezrobotnych - duża grupa. Skupia się w niej 10,8% zarejestrowanych bezrobotnych (366 osób) z pośród wszystkich grup zawodowych, a dominujące grupy zawodowe to:

- krawcy, kapelusznicy i pokrewni – 122 osoby, w tym zawód: krawiec – 118 osób,
- stolarze i pokrewni – 100 osób, w tym osoby o zawodzie: stolarz – 70 osób,
- piekarze, cukiernicy i pokrewni – 58 osób, w tym zarejestrowane osoby w zawodzie: piekarz – 34 osoby.

Wykres nr 5
Najliczniejsze zawody z grupy "Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy"

Ww. grupa skupiała ponad 15% bezrobotnych kobiet należących do wszystkich grup zawodowych a sama grupa elementarna „Krawcy, kapelusznicy i pokrewni” tworzyła ponad 8-procentowe bezrobocie wśród kobiet.

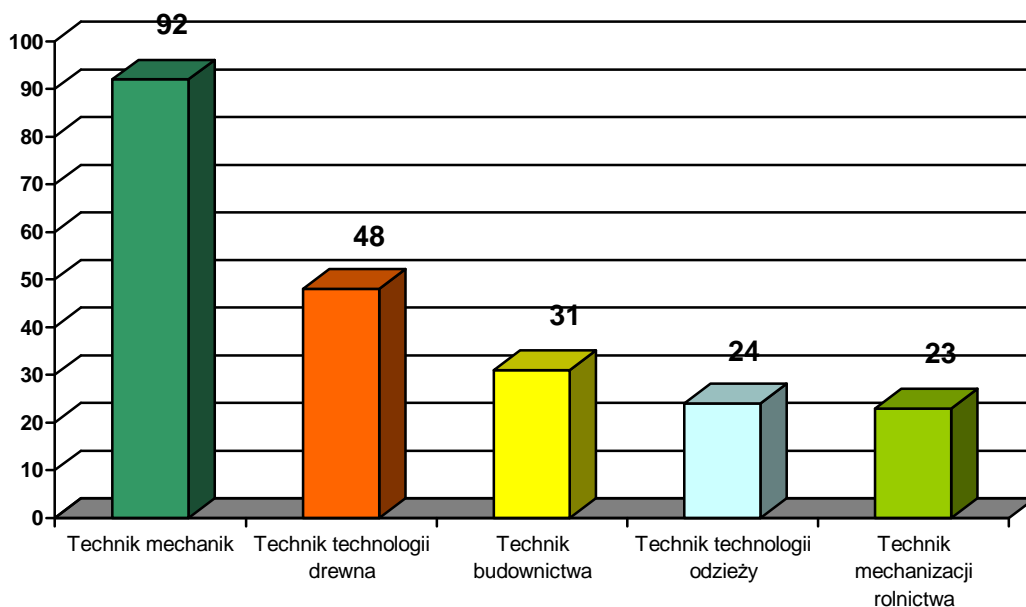
1.3 Grupa „Średni personel techniczny”

Grupa „Średni personel techniczny” stanowiła w powiecie sokólskim 8,9% - wszystkich grup zawodowych (tj. 303 osoby), w tym odsetek bezrobotnych kobiet wynosił 4,8%.

Znaczną część bezrobotnych skupiała tu grupa zawodów:

- „Technicy mechanicy” – 116 osób – 38,3% bezrobotnych tej grupy, w tym bezrobotni o zawodzie: technik mechanik – 92 osoby,
- „Technicy gdzie indziej niesklasyfikowani” – 90 osób tj. 29,7% bezrobotnych tej grupy, w tym zarejestrowani w zawodzie: technik technologii drewna – 48 osób, technik technologii odzieży – 24 osoby,
- „Technicy budownictwa, ochrony środowiska i pokrewni” – 12,9% bezrobotnych, w tym osoby o zawodzie: technik budownictwa – 31 osób.

Wykres nr 6
Najliczniejsze zawody z grupy "Średni personel techniczny"

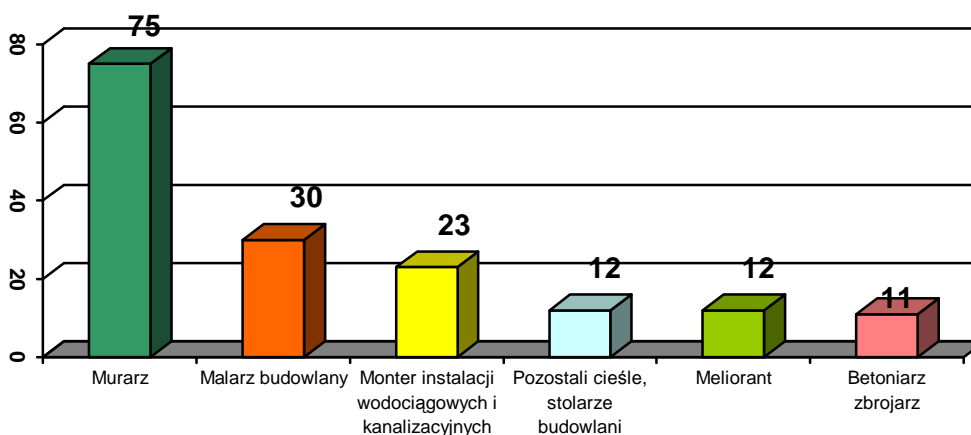

1.4 Pozostałe grupy zawodowe

Kolejną grupą zawodową stanowią „**Górnicy i robotnicy budowlani**” (6,7% bezrobotnych względem wszystkich grup zawodowych) tj. 228 osób, wśród których dominują następujące grupy zawodów:

- murarze i pokrewni – 77 osób, w tym zawód: murarz – 75 osób,
- malarze budowlani i pokrewni – 37 osób, w tym bezrobotni o zawodzie: malarz budowlany – 30 osób,
- monterzy instalacji i urządzeń sanitarnych – 25 osób, w tym zawód monter instalacji wodociągowych i kanalizacyjnych -23 osoby,
- cieśle, stolarze budowlani i pokrewni – 23 osoby, w tym zawód: pozostali cieśle, stolarze budowlani – 12 osób.

Wykres nr 7
Najliczniejsze zawody z grupy "Górnicy i robotnicy budowlani"

Grupa zawodowa „**Rolnicy**” obejmuje 224 osoby, co stanowi 6,6% wszystkich grup zawodowych. Dominujące zawody w tej grupie to: „**Rolnicy produkcji roślinnej i zwierzęcej** – 163 osoby, w tym wszystkie w zawodzie rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej, oraz „**Rolnicy produkcji roślinnej** – 60 osób, w tym zawód: pozostali rolnicy produkcji roślinnej – 59 osób.

Grupę „**Pozostali specjaliści**” (6,6%) stanowiły 224 osoby zarejestrowane. Udział bezrobotnych kobiet wynosi 11,2% kobiet z wszystkich grup zawodowych, natomiast dominującą grupą zawodową są „**Specjaliści administracji publicznej** gdzie

indziej niesklasyfikowani” – tj. 55 osób, w tym zawód: Specjalista administracji publicznej – 43 osoby.

Ponad 6-cio % bezrobocie tworzyła grupa „**Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia**” – 219 osób zarejestrowanych. W grupie tej dominującą grupą zawodów są: „Technicy rolnicy, leśnicy i pokrewni” – 167 osób, w tym zawód technik rolnik – 156 osób.

Kolejna grupa „**Pracownicy pozostałych specjalności**” obejmuje 6,1% bezrobotnych tj. 204 osoby, w szczególności grupę: „Pracownicy ds. finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyfikowani”, a w tym w zawodzie: asystent ekonomiczny – 95 osób, organizator agrobiznesu (zawód szkolny: technik agrobiznesu) – 11 osób. Jest to grupa stanowiąca ponad 11-sto % bezrobocie wśród kobiet.

W pozostałych grupach zawodowych udział bezrobotnych nie przekraczał 5%, a mianowicie:

- pracownicy usług osobistych i ochrony – 4,9%,
- pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach - 4,6%,
- robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie - 4,5%,
- modelki, sprzedawcy i demonstratorzy - 4,3%,
- kierowcy i operatorzy pojazdów - 4,2%,
- operatorzy i monterzy maszyn - 3,1%,
- pracownicy obsługi biurowej - 1,2%,
- ogrodnicy - 1,1%,
- specjaliści szkolnictwa - 1%,
- specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych - 1%,

oraz poniżej 1% w grupach zawodowych:

- leśnicy i rybacy,
- operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych,

- specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia,
- pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów,
- robotnicy zawodów precyzyjnych, ceramicy, wytwórcy wyrobów galanteryjnych, robotnicy poligraficzni i pokrewni,
- robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni,
- siły zbrojne.

2. Struktura bezrobotnych będących w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki

W końcu grudnia 2009 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokółce zarejestrowanych było 310 osób z powiatu sokólskiego **będących w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki**, czyli 6,98% ogółu zarejestrowanych. Kobiety stanowiły 55% tej kategorii bezrobotnych.

Wśród bezrobotnych absolwentów szkół bezrobocie generowane było przede wszystkim w czterech dużych grupach zawodowych, które skupiały ponad 60% wszystkich osób. Zalicza się do nich:

- „Pozostałych specjalistów” – stanowiących 32,9% bezrobotnej młodzieży, wśród których przeważają zawody: ekonomista – 11 osób, specjalista do spraw administracji publicznej – 8 osób, pedagog – 5 osób, pozostali specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani – 5 osób, specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych – 4 osoby,
- „Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia” - tę grupę stanowiło 11,4% bezrobotnej młodzieży, głównie w zawodzie technik rolnik – 10 osób,
- „Pracowników pozostałych specjalności” oraz „Pracowników usług osobistych i ochrony” – którzy skupiali po 8,6% zarejestrowanych absolwentów w zawodach: asystent ekonomiczny – 5 osób, kucharz małej gastronomii – 4 osoby, pracownik administracyjny – 3 osoby.

3. Struktura bezrobotnych (pracujących przed zarejestrowaniem) figurujących w ewidencji urzędu pracy ponad 12 miesięcy od dnia rejestracji.

Osoby poprzednio pracujące, figurujące w ewidencji urzędu pracy **ponad 12 miesięcy od dnia rejestracji** stanowiły w końcu grudnia 2009 roku 29,6% ogółu zarejestrowanych z powiatu sokólskiego, a ich liczba wynosiła 1 314 osób (w tym 558 kobiet).

Bezrobotni pozostający bez pracy powyżej 12 miesięcy skupiali się przede wszystkim w następujących grupach zawodowych:

- „Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń” – 14,9%
- „Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” – 11,4%
- „Górnicy i robotnicy budowlani” – 8,7%
- „Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach” – 7,2%
- „Średni personel techniczny” – 6,9%
- „Rolnicy” – 6,7%
- „Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie – 6,5%
- „Kierowcy i operatorzy pojazdów” – 5,6%
- „Pracownicy pozostałych specjalności” – 5,3%
- „Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia” – 4,7%
- „Pracownicy usług osobistych i ochrony” – 4,5%
- „Operatorzy i monterzy maszyn” – 4,1%.

4. Struktura napływu osób bezrobotnych w 2009r.

Na przestrzeni 2009 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Sokółce zarejestrowało się 5 155 osób bezrobotnych z powiatu sokólskiego, w tym 2 438 kobiet. Kobiety stanowiły 47,3% rejestrujących się od początku roku 2009.

Największą liczbę stanowiły osoby **bez zawodu** – **1 486 osób**, tj. – 28,8% ogółu napływu bezrobotnych, w tym 722 kobiety.

Wśród bezrobotnych zarejestrowanych w 2009r najwięcej posiadało zawód z grupy „Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń” (456 osób, tj. 12,4% napływu bezrobotnych w tym okresie) „Pozostali specjaliści” – 409 osób, tj. 11,1% , „Średni personel techniczny” – 382 osoby, tj. 10,4% oraz „Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy” (372 osoby, tj. 10,1%).

Tabela 1. Napływ bezrobotnych wg dużych grup zawodowych

Grupy zawodowe	„Napływ” bezrobotnych w roku		Wzrost/ spadek (-) w roku 2009 w porównaniu do roku 2008	
	2008	2009	w osobach	w %
Siły zbrojne	1	3	2	200
Kierownicy dużych i średnich organizacji	1	1	0	0
Kierownicy małych przedsiębiorstw	0	1	1	-
Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	67	62	-5	-7
Specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia	35	30	-5	-14
Specjaliści szkolnictwa	77	72	-5	-6
Pozostali specjaliści	316	409	93	29
Średni personel techniczny	349	382	33	9
Średni personel w zakresie nauk biologicznych i ochrony zdrowia	240	253	13	5
Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy	1	0	-1	-100
Pracownicy pozostałych specjalności	290	265	-25	-9
Pracownicy obsługi biurowej	40	43	3	8
Pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów	18	15	-3	-17
Pracownicy usług osobistych i ochrony	177	181	4	2
Modelki sprzedawcy i demonstratorzy	166	189	23	14
Rolnicy	193	192	-1	-1
Ogrodnicy	38	32	-6	-16
Leśnicy i rybacy	28	24	-4	-14

Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby	0	1	1	-
Górnicy i robotnicy budowlani	198	190	-8	-4
Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	430	456	26	6
Robotnicy zawodów precyzyjnych, ceramicy, wytwórcy wyrobów galanteryjnych, robotnicy poligraficzni i pokrewni	9	10	1	11
Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	383	372	-11	-3
Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych	31	38	7	23
Operatorzy i monterzy maszyn	77	95	18	23
Kierowcy i operatorzy pojazdów	118	109	-9	-8
Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach	118	122	4	3
Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni	6	10	4	67
Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle budownictwie i transporcie	109	112	3	3
Bez zawodu	1324	1486	162	12

Źródło: załącznik nr 3 do sprawozdania MPiPS-01

Na podstawie danych zawartych w Tabeli 1 można zauważyć, że w porównywalnym okresie odnotowano w większości dużych grup zawodowych wzrost liczby rejestrujących się osób. Największy wzrost odnotowano w grupie „Pozostali specjaliści” - o 93 osoby, jak również w grupie „Średni personel techniczny” – o 33 osoby.

Największą pod względem ilości osób stanowił wzrost liczby rejestrujących się osób bez zawodu – **162** osoby tj. 12%.

Spośród wszystkich zawodów reprezentowanych przez osoby bezrobotne największa liczba osób rejestrujących się w 2009 roku wystąpiła w zawodach:

Tabela 2. Liczba osób rejestrujących się w 2009r.

Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Bezrobotne kobiety
Bez zawodu	1486	722
Sprzedawca	188	175
Technik rolnik	166	94
Rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej [zawód szkolny: Rolnik]	148	75
Ślusarz	119	1
Technik mechanik	118	1
Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	116	103
Krawiec	104	102

Specjalista administracji publicznej	90	63
Stolarz	80	18
Technik technologii drewna	77	4
Ekonomista	75	55
Pedagog	68	50
Mechanik – operator pojazdów i maszyn rolniczych	66	0
Mechanik samochodów osobowych	65	0

Źródło: załącznik nr 3 do sprawozdania MPiPS-01

W zawodzie krawca zarejestrowane kobiety stanowiły ponad 98%, sprzedawcy - 93%, a w zawodzie asystenta ekonomicznego - 89%.

Bezrobotni mężczyźni zdecydowanie przeważali w zawodach: ślusarz, technik mechanik, mechanik – operator pojazdów i maszyn rolniczych, mechanik samochodów osobowych.

II. ANALIZA OFERT PRACY POZYSKANYCH W POWIECIE SOKÓLSKIM WEDŁUG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW) na podstawie zał. T-II/P-3, T- II/P-3a

W 2009 roku z terenu powiatu sokólskiego do urzędu pracy wpłynęło **1 835** ofert pracy. Najwięcej wolnych miejsc pracy zostało zgłoszonych dla bezrobotnych z grupy „**Pracownicy obsługi biurowej**” – **388** tj. 21 % wszystkich ofert pracy, głównie w zawodzie pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych] (169 ofert) oraz w zawodzie pozostali pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani (163 oferty).

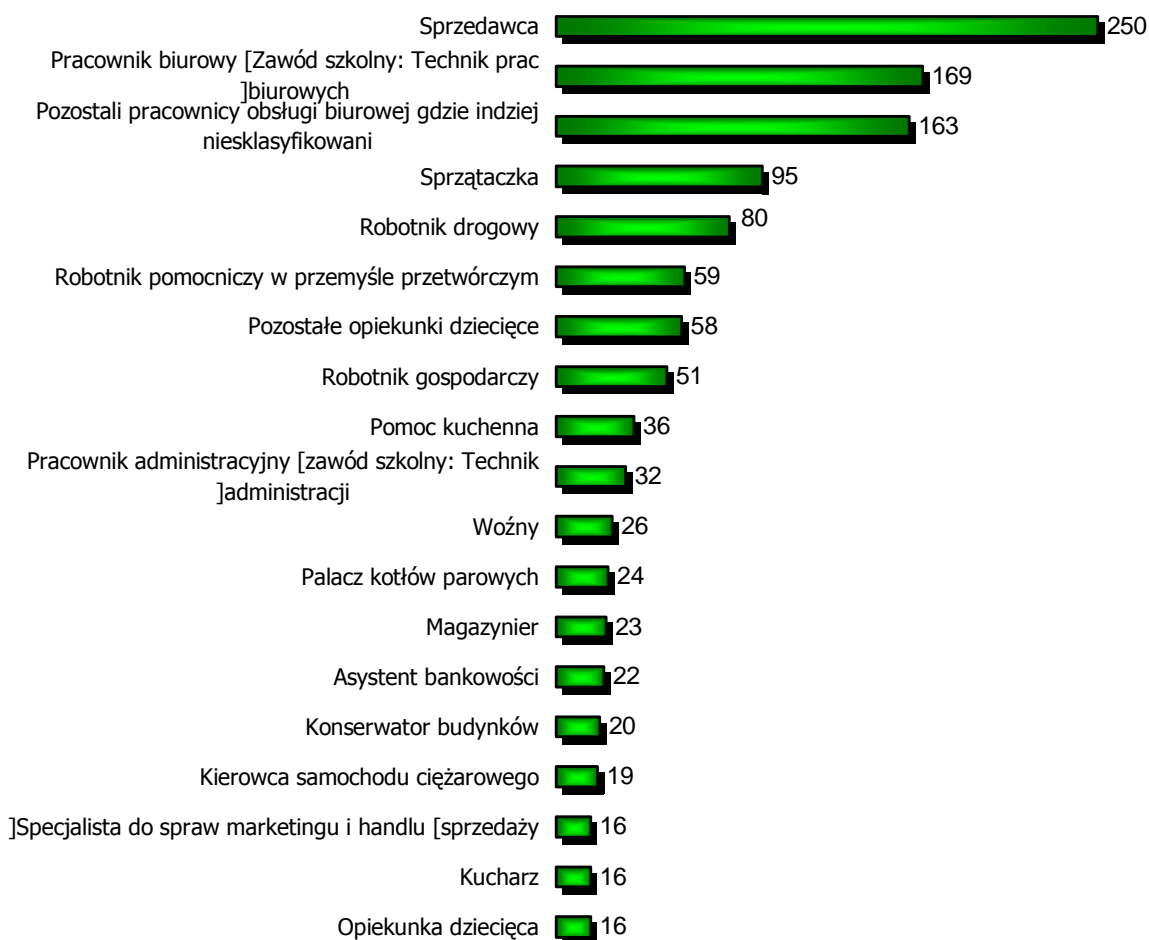
Znaczną część wszystkich ofert skierowana została do bezrobotnych z grupy „**Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy**” w szczególności w zawodzie sprzedawca – **250 ofert**.

Kolejna grupa licząca **247 ofert** pracy czyli **13,5%** zgłoszonych ofert w 2009r., to „**Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach**”, zwłaszcza oferty pracy dla sprzątaczk (95 ofert) jak również robotnika gospodarczego (51 ofert).

Ponad **9-cio %** liczbę ofert pracy zanotowano także dla bezrobotnych z grupy „**Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie**” – (171 ofert), w tym przede wszystkim dla **robotników drogowych (80 ofert)**, a dla **robotnika pomocniczego w przemyśle przetwórczym (59 ofert)**.

Poniższy wykres przedstawia liczbę ofert pracy wg zawodów w powiecie sokólskim zgłoszonych w 2009 roku.

Wykres nr 8
Oferty pracy wg zawodów w 2009r.

III. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH na podstawie zał. T-II/P-4, T-II/P-5, T-II/P-6, T-II/P-7, T-II/P-8, T-II/P-9, T-II/P-9a, T-II/P-10, T-II/P-11

Przez monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych należy rozumieć proces systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno – zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów: szkolenia bezrobotnych oraz kształcenia zawodowego.

Przez zawód **deficytowy** należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Przez zawód nadwyżkowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Zawody deficytowe i nadwyżkowe określone są za pomocą średniej miesięcznej nadwyżki (deficytu) podaży siły roboczej, która stanowi różnicę między średnią miesięczną liczbą zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie w roku a średnią miesięczną liczbą zgłoszonych ofert pracy w tym zawodzie w roku.

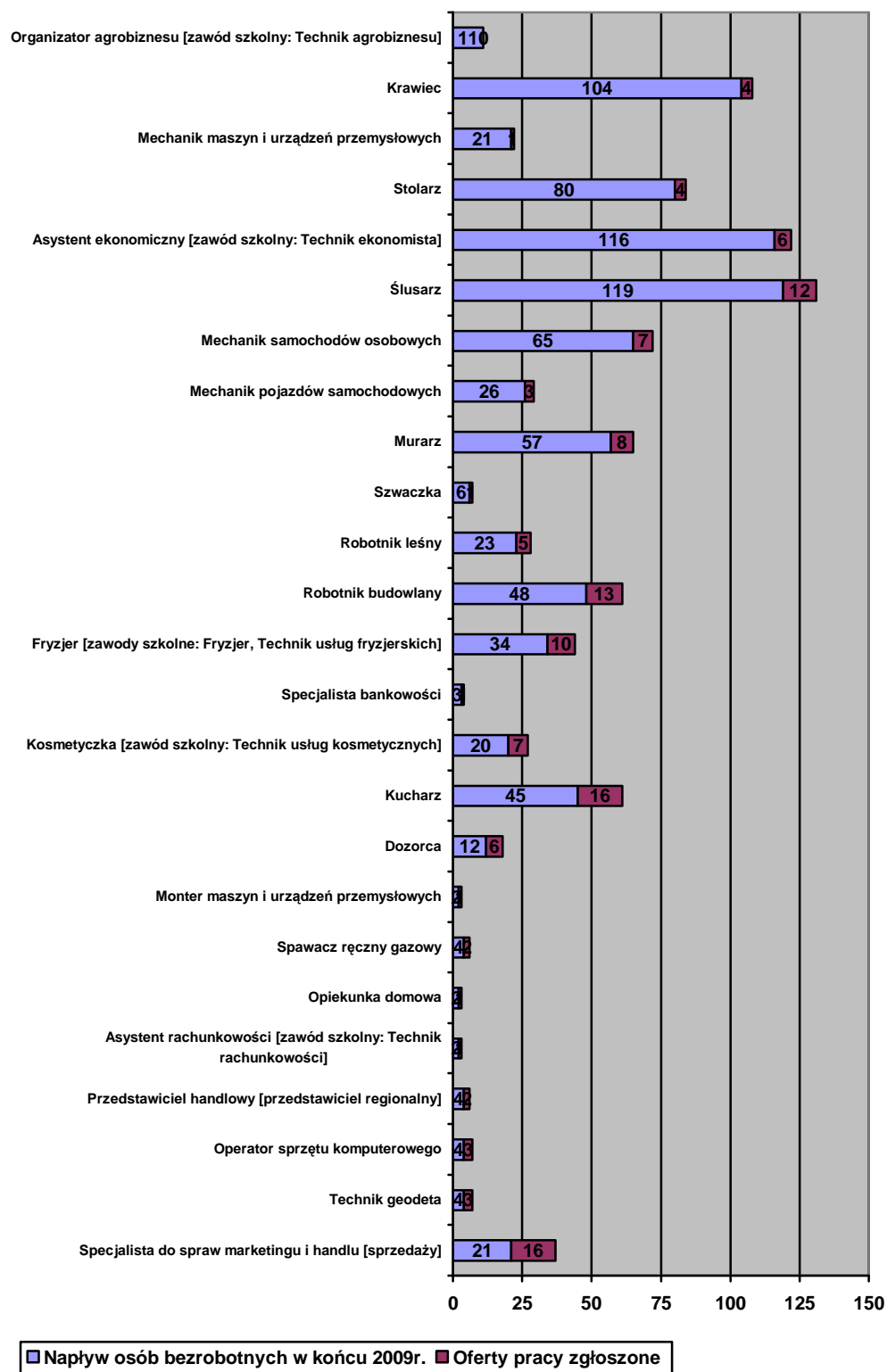
W analizowanym okresie wśród bezrobotnych powiatu sokólskiego **nadwyżka podaży siły roboczej**, tj. liczba osób zarejestrowanych była wyższa od ilości zgłoszonych ofert pracy wystąpiła przede wszystkim w zawodach:

Tabela 3. Zawody przedstawiające nadwyżkę podaży siły roboczej.

Nazwa zawodu:	Napływ osób bezrobotnych w końcu 2009r.	Oferty pracy zgłoszone w 2009r.
Specjalista do spraw marketingu i handlu [sprzedaży]	21	16
Technik geodeta	4	3
Operator sprzętu komputerowego	4	3
Przedstawiciel handlowy [przedstawiciel regionalny]	4	2
Asystent rachunkowości [zawód szkolny: Technik rachunkowości]	2	1
Opiekunka domowa	2	1
Spawacz ręczny gazowy	4	2
Monter maszyn i urządzeń przemysłowych	2	1
Dozorca	12	6
Kucharz	45	16
Kosmetyczka [zawód szkolny: Technik usług kosmetycznych]	20	7

Specjalista bankowości	3	1
Fryzjer [zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich]	34	10
Robotnik budowlany	48	13
Robotnik leśny	23	5
Szwaczka	6	1
Murarz	57	8
Mechanik pojazdów samochodowych	26	3
Mechanik samochodów osobowych	65	7
Ślusarz	119	12
Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	116	6
Stolarz	80	4
Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	21	1
Krawiec	104	4
Organizator agrobiznesu [zawód szkolny: Technik agrobiznesu]	11	0

Wykres nr 9
Nadwyżka podaży siły roboczej

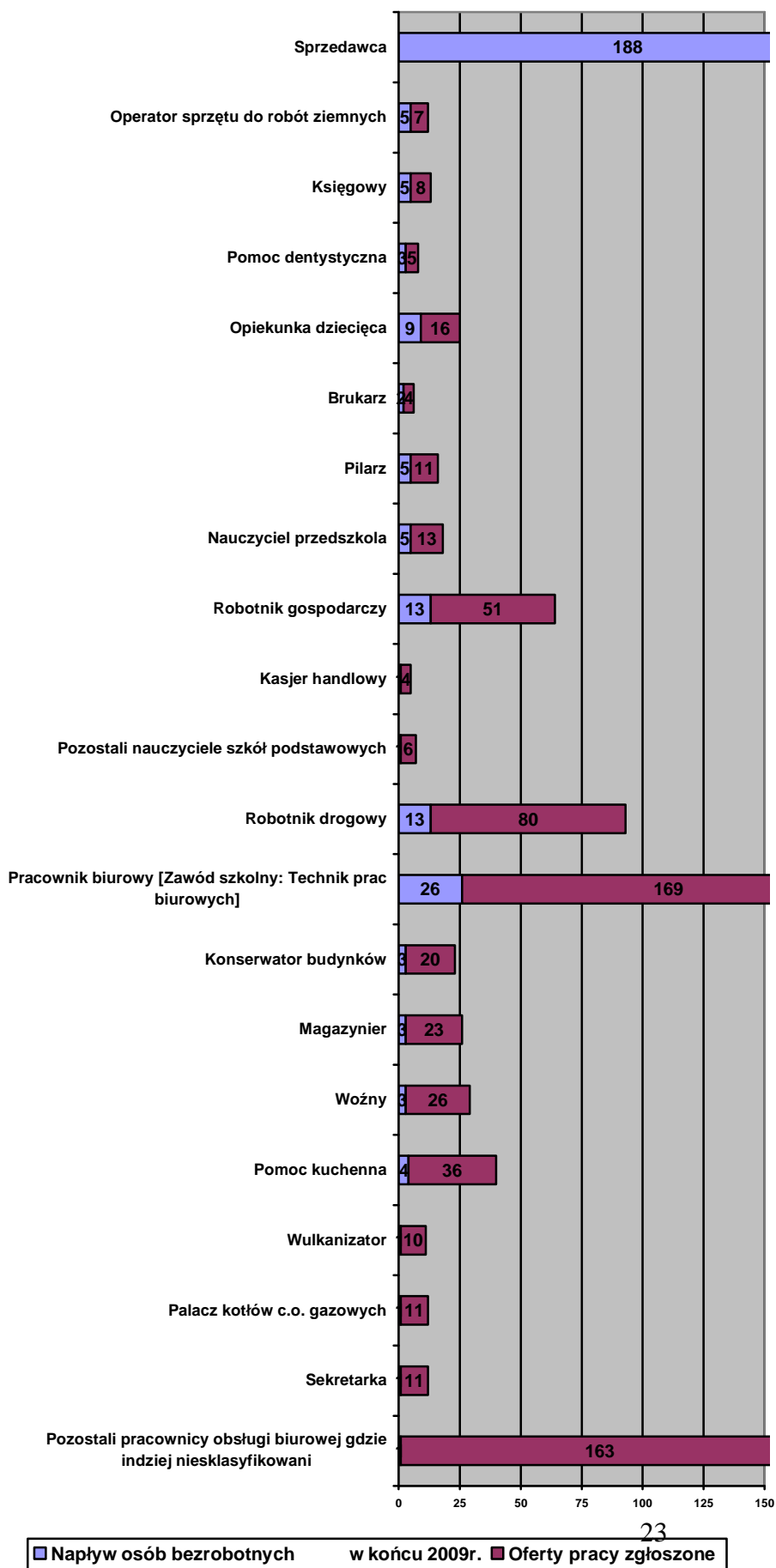

Największy **deficyt podaży siły roboczej**, tj. ilość zgłoszonych ofert pracy była wyższa od liczby osób zarejestrowanych wystąpił w zawodach:

Tabela 4. Zawody przedstawiające deficyt siły roboczej.

Nazwa zawodu	Napływ osób bezrobotnych w końcu 2009r.	Oferty pracy zgłoszone w 2009r.
Pozostali pracownicy obsługi biurowej gdzie indziej niesklasyfikowani	1	163
Sekretarka	1	11
Palacz kotłów c.o. gazowych	1	11
Wulkanizator	1	10
Pomoc kuchenna	4	36
Woźny	3	26
Magazynier	3	23
Konserwator budynków	3	20
Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]	26	169
Robotnik drogowy	13	80
Pozostali nauczyciele szkół podstawowych	1	6
Kasjer handlowy	1	4
Robotnik gospodarczy	13	51
Nauczyciel przedszkola	5	13
Pilarz	5	11
Brukarz	2	4
Opiekunka dziecięca	9	16
Pomoc dentystyczna	3	5
Księgowy	5	8
Operator sprzętu do robót ziemnych	5	7
Sprzedawca	188	250

Wykres nr 10
Deficyt podaży siły roboczej

Zawodami deficytowymi, jak wynika z powyższego zestawienia, były m. in. zawody administracyjno – biurowe. Większość ofert przeznaczona była dla osób młodych, zatrudnionych na umowy stażowe.

Poszukiwani byli również pracownicy bez konkretnego zawodu, w tym głównie robotnicy gospodarczy, robotnicy pomocniczy w przemyśle przetwórczym, sprzątaczką, pomoc kuchenna).

Zawody nadwyżkowe i deficytowe określa ponadto poziom wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów (stosunek średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie w roku do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w tym zawodzie w roku), przy czym:

- zawody o wskaźniku **poniżej 0,9 to zawody nadwyżkowe**,
- zawody o wskaźniku **$\geq 0,9$ oraz $\leq 1,1$ to zawody zrównoważone**,
- zawody **$> 1,1$ to zawody deficytowe**.

Na koniec 2009 roku było **8** dużych *deficytowych grup zawodowych*:

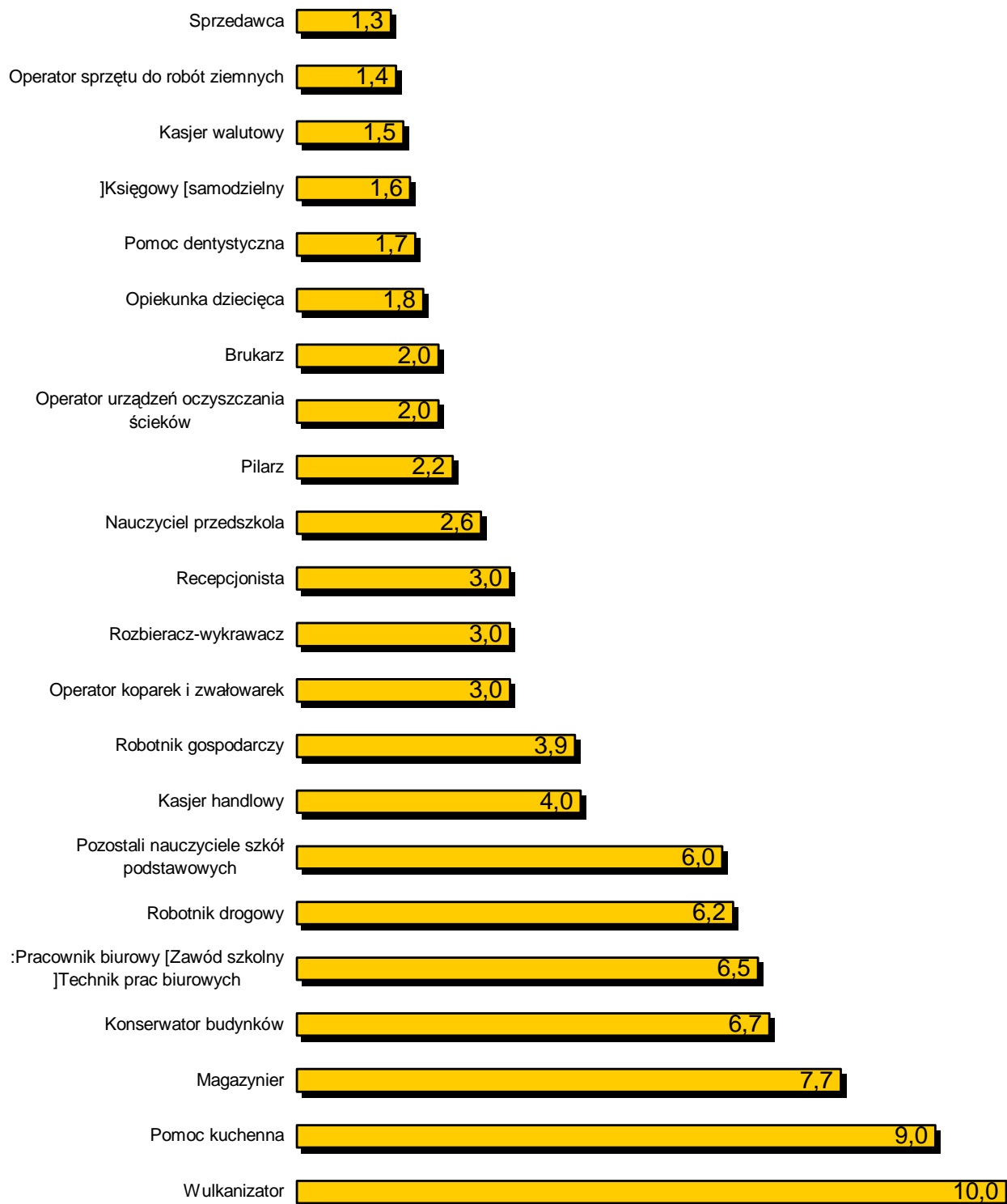
- „Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy”,
- „Operatorzy maszyn i urządzeń wydobywczych i przetwórczych”,
- „Pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów”,
- „Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie”,
- „Kierownicy dużych i średnich organizacji”,
- „Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach”,
- „Pracownicy obsługi biurowej”,
- „Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy”,

Oznacza to, iż liczba ofert pracy przewyższała liczbę rejestrujących się w tym czasie bezrobotnych.

W rankingu **zawodów deficytowych** w powiecie sokólskim na koniec 2009 roku wskaźnik powyżej 1,1 osiągnęło **142** zawody, w tym 101 zawodów osiągnęło wartość maksymalną.

Poniższy wykres przedstawia zawody deficytowe z powiatu sokólskiego w 2009 roku.

Wykres nr 11
Zawody deficytowe w powiecie sokólskim w 2009r.

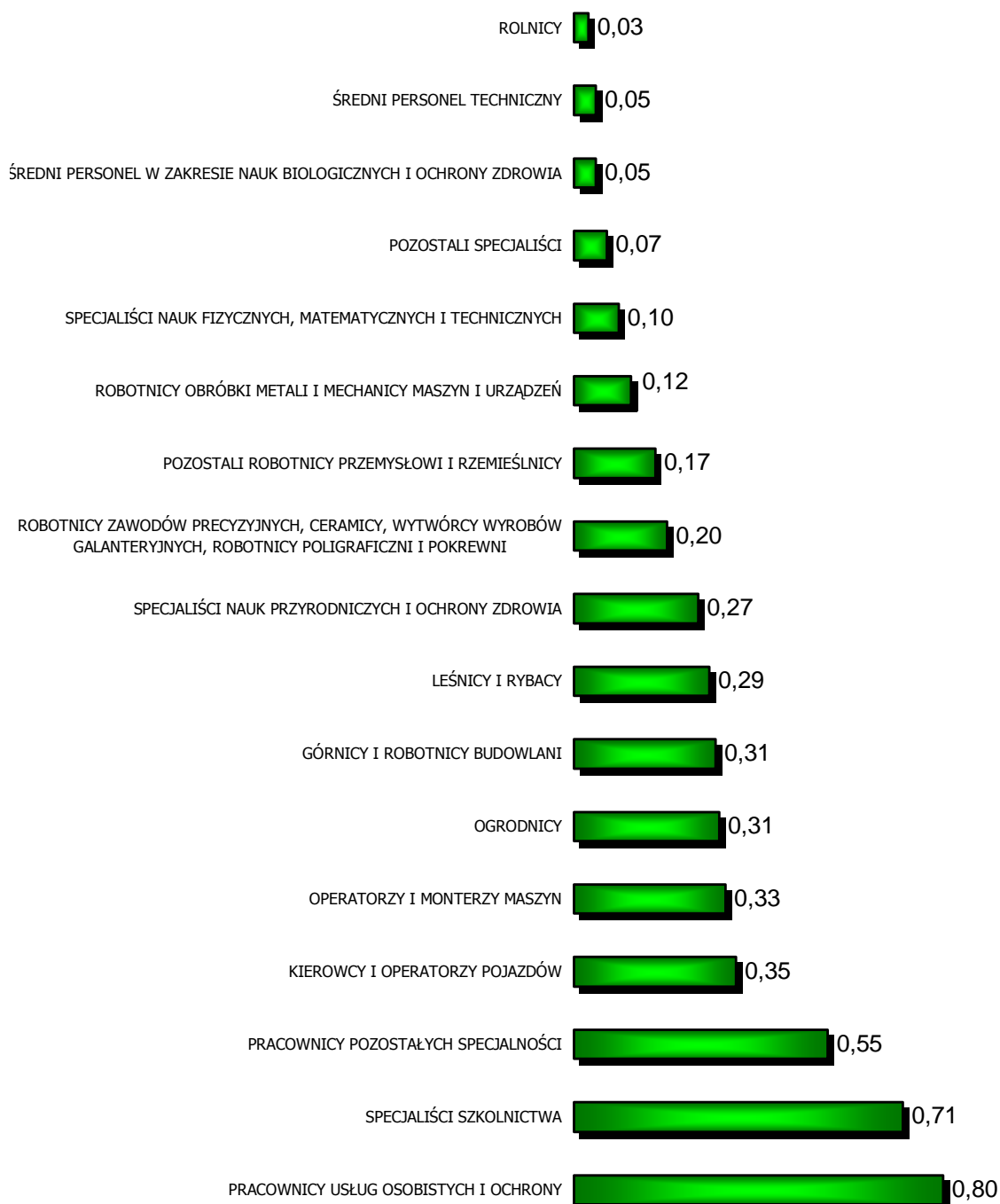
Natomiast wartość maksymalną osiągnęły następujące zawody spośród zawodów deficytowych:

Dyrektor generalny
Kierownik działu marketingu i sprzedaży
Kierownik małego przedsiębiorstwa w gospodarce magazynowej, transporcie i łączności
Specjalista kontroli jakości
Doradca rolniczy
Logopeda
Nauczyciel przedsiębiorczości
Nauczyciel wychowania do życia w rodzinie
Nauczyciel informatyki w szkole podstawowej
Nauczyciel matematyki w szkole podstawowej
Nauczyciel muzyki w szkole podstawowej
Nauczyciel plastyki w szkole podstawowej
Nauczyciel przyrody w szkole podstawowej
Nauczyciel techniki w szkole podstawowej
Nauczyciel bibliotekarz
Doradca personalny
Doradca zawodowy
Specjalista do spraw organizacji i rozwoju przemysłu
Specjalista do spraw reklamy
Asystent prawny
Muzealnik
Grafik komputerowy
Kreślarz techniczny
Fotograf
Operator kamery
Kontroler jakości wyrobów - artykuły przemysłowe
Kontroler produkcji
Kontroler stanu technicznego pojazdów
Laborant nasiennictwa
Pozostali fizjoterapeuci i pokrewni
Instruktor rytmiki
Doradca inwestycyjny
Zaopatrzeniowiec
Organizator imprez sportowych
Sekretarka medyczna
Sekretarz asystent
Urzędnik ubezpieczeń społecznych
Florysta
Instruktor rekreacji ruchowej
Trener sportowy
Animator kultury
Asystent kierownika produkcji
Asystent archiwalny [zawód szkolny: Technik archiwista]
Operator wprowadzania danych
Fakturzystka
Ekspedient pocztowy
Kurier
Pracownik do spraw osobowych
Rejestratorka medyczna
Intendent
Pozostałe opiekunki dziecięce

Pozostały pomocniczy personel medyczny
Pozostali pracownicy domowej opieki osobistej
Pozostali pracownicy opieki osobistej i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani
Pozostali pracownicy zakładów pogrzebowych
Pozostali pracownicy usług osobistych gdzie indziej niesklasyfikowani
Ratownik wodny
Strażnik ochrony środowiska
Bukieciarz
Księgarz [zawód szkolny: Technik księgarstwa]
Rolnik upraw polowych
Ogrodnik – uprawy pod osłonami
Pozostali robotnicy leśni i pokrewni
Montażysta dekoracji
Dekarz
Pozostali robotnicy budowlani robót wykończeniowych i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani
Malarz konstrukcji i wyrobów metalowych
Formierz odlewnik
Szlifierz metali
Pozostali ustawiacze-operatorzy obrabiarek skrawających do metali
Mechanik ciągników
Pozostali monterzy linii elektrycznych
Monter elektronik - naprawa sprzętu audiowizualnego
Pozostali jubilerzy, złotnicy i pokrewni
Pozostali robotnicy w produkcji wyrobów mleczarskich
Klasyfikator jaj, drobiu i pierza
Manipulant drewna okrągłego
Sortowacz materiałów drzewnych
Szlifierz materiałów drzewnych
Pozostali operatorzy maszyn górniczych i pokrewni
Operator urządzeń mieszających
Palacz kotłów c.o. wodnych rusztowych
Pozostali operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji betonu, asfaltobetonu, elementów betonowych i kamiennych i pokrewni
Operator urządzeń do suszenia zbóż
Monter sprzętu oświetleniowego i lamp elektrycznych
Pozostali monterzy sprzętu elektronicznego
Pozostali operatorzy maszyn gdzie indziej niesklasyfikowani
Pozostali kierowcy samochodów osobowych
Operator maszyn rolniczych
Pozostali maszyniści i operatorzy maszyn i urządzeń dźwigowo-transportowych i pokrewni
Pracznia
Goniec
Konwojent
Portier
Ładowacz nieczystości stałych
Sortowacz surowców wtórnych
Zamiatacz
Pozostali zamiatacze i pokrewni
Konserwator części
Pomoc krawiecka
Wagowy

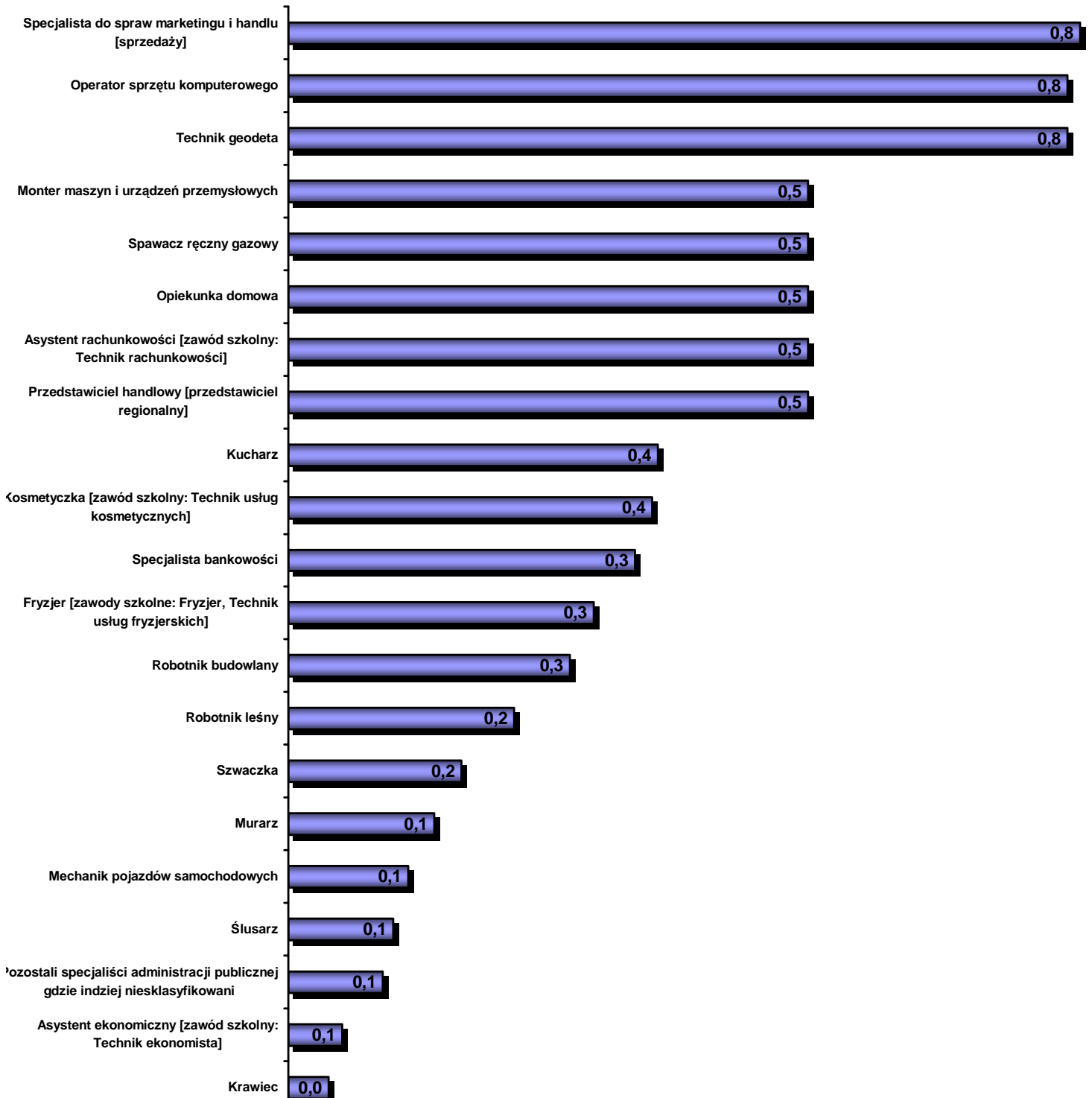
Grup zawodowych nadwyżkowych w powiecie sokólskim było **20** (w tym 3 grupy osiągnęły wskaźnik intensywności równy 0), m.in.:

Wykres nr 12
Nadwyżkowe grupy zawodowe

W rankingu zawodów **nadwyżkowych** na koniec 2009 r. wskaźnik poniżej 0,9 osiągnęło **426** zawodów (w tym 343 zawody osiągnęło wskaźnik równy 0). Były to m. inn. takie zawody jak:

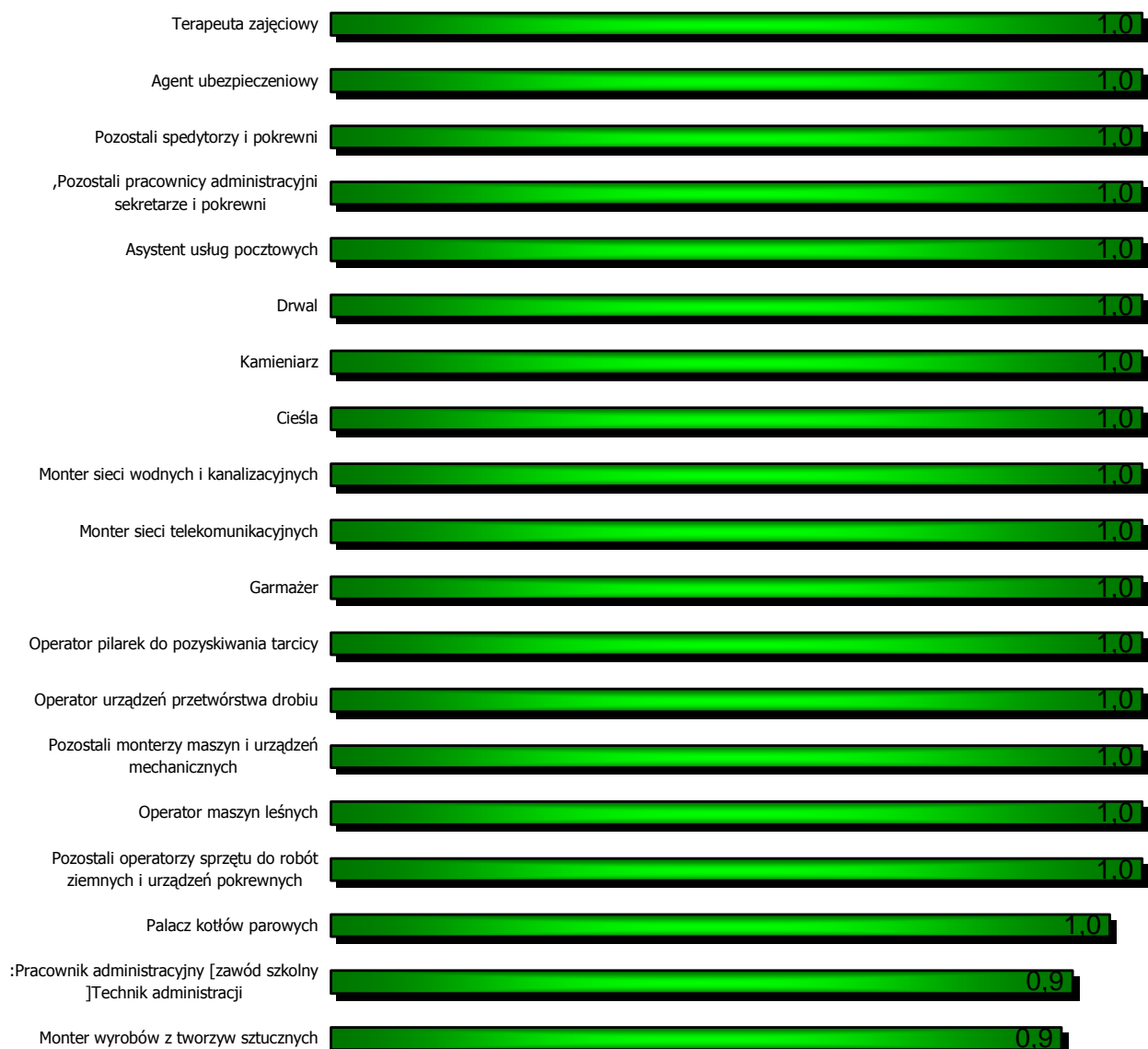
Wykres nr 13
Zawody nadwyżkowe w powiecie sokólskim w 2009r.

Grupą zawodową zrównoważoną, tzn. wykazującą równowagę na rynku pracy są „Kierownicy małych przedsiębiorstw”.

Zawodami wykazującymi równowagę okazało się **19** zawodów.

Wykres nr 14
Zawody zrównoważone w powiecie sokólskim

Miernikiem zawodów generujących *długotrwałe bezrobocie* wśród osób zarejestrowanych w urzędzie pracy jest wskaźnik długotrwałego bezrobocia w danym zawodzie (udział bezrobotnych w danym zawodzie pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, według stanu w końcu danego roku w ogólnej liczbie bezrobotnych w tym zawodzie według stanu w końcu tego samego roku).

W ramach dużych grup zawodowych najwyższy wskaźnik długotrwałego bezrobocia występował w grupach:

- „Nauczyciele praktycznej nauki zawodu i instruktorzy”,
- „Pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów”,
- „Pracownicy obsługi biurowej”,
- „Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach”,
- „Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie”.

Analizując długotrwałe bezrobocie w grupach elementarnych, stwierdza się, że **24 zawody** osiągnęły wskaźnik = 1, co oznacza, że bezrobocie w tych zawodach generowały wyłącznie osoby będące bez pracy powyżej 12 miesięcy, (m.in.: artyści plastycy, animatorzy kultury, robotnicy obróbki kamienia, asystenci usług pocztowych i telekomunikacyjnych), natomiast w przypadku 80 zawodów wskaźnik długotrwałego bezrobocia osiągnął wartość 0 (nie występowały osoby długotrwałe bezrobotne – m.in.: lekarze, agenci ds. sprzedaży (handlowcy), chemicy, inż. mechanicy, programiści).

Ważnym źródłem informacji na temat zmian zachodzących na lokalnym rynku pracy jest statystyka wg Polskiej Klasyfikacji Działalności. W 2009r. w PUP w Sokółce zarejestrowanych było 3 345 osób poprzednio pracujących będących mieszkańcami powiatu sokólskiego. Największa grupa pochodziła z sekcji PKD – „Przetwórstwo przemysłowe” – 943 osoby (28% ogółu), „Handel hurt i detal, naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego” - 686 osób stanowiących 20,5% ogółu. Znaczna liczba bezrobotnych pochodziła także z sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia

społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne ” – 356 osób (10,6 % ogółu), „Budownictwo” – 310 osób stanowiących 9% ogółu.

Natomiast sytuacja dotycząca ofert pracy zgłoszonych w poszczególnych sekcjach przedstawiała się następująco: najwięcej było zgłoszonych miejsc pracy w sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne” – 436 ofert tj. 23,8%, „Handel hurt i detal, naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego” – 354 oferty tj. 19,3 %, oraz „Przetwórstwo przemysłowe” – 228 ofert tj. 14,4%.

Podstawowym miernikiem zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest *wskaźnik szansy uzyskania oferty*, który jest stosunkiem średniej miesięcznej liczby ofert pracy w danym zawodzie oraz średniego miesięcznego poziomu bezrobocia w tym zawodzie.

W 2009r. **najmniejszą szansę** zatrudnienia mieli bezrobotni sklasyfikowani w grupie dużej:

- „Siły zbrojne”,
- „Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby”,
- „Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni”.

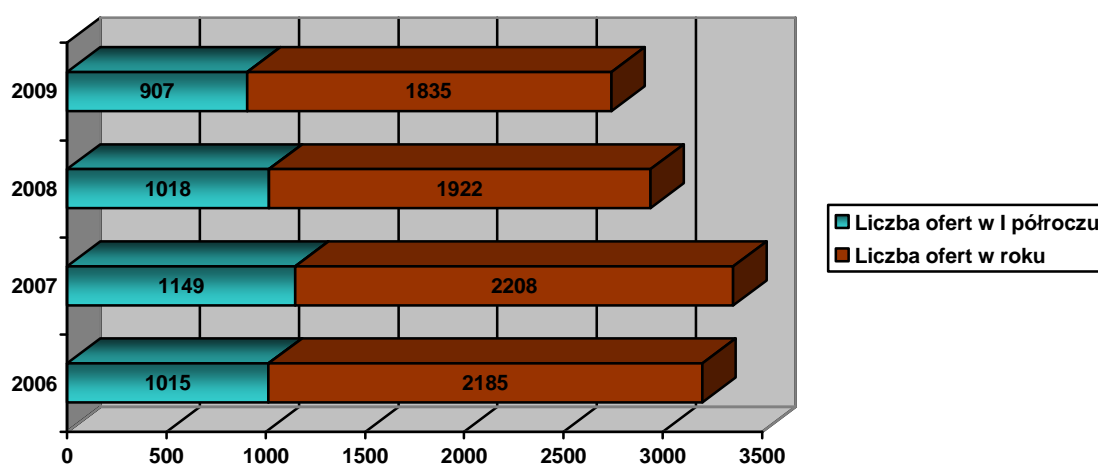
Najwyższym wskaźnikiem szansy uzyskania oferty odznaczała się grupa „Pracownicy obsługi biurowej” oraz „Kierownicy dużych i średnich organizacji”.

IV. PODSUMOWANIE

W oparciu o wyniki monitoringu stwierdza się iż:

1. Liczba ofert pracy wpływających do PUP w Sokółce w porównaniu do analogicznych okresów z lat 2006-2008, w 2009 roku zmalała. Spowodowane jest to aktualną sytuacją na rynku pracy, w tym ograniczaniem zatrudnienia.

Liczba ofert pracy wpływających do PUP w Sokółce w ostatnich latach wynosiła:

2. W analizowanym okresie najwięcej ofert pracy wpłynęło w zawodach: sprzedawca, pracownik biurowy, sprzątaczką, robotnik drogowy, robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym, pozostałe opiekunki dziecięce. W znacznej liczbie oferty zgłoszone przez pracodawców na ww. stanowiska dotyczyły okresowej aktywizacji osób bezrobotnych tj. możliwości odbycia stażu.
3. Brak kompatybilności pomiędzy zawodami i specjalnościami którymi posługuje się szkolnictwo a wynikającymi z potrzeb rynku pracy. Rozbieżności w nazewnictwie zawodów stanowią utrudnienie w przypisywaniu zawodów do określonych grup i dobieraniu ich do konkretnych stanowisk pracy.
4. W rejestrach bezrobotnych uwidocznił się wzrost liczby zarejestrowanych osób bez zawodu.

5. Wśród zarejestrowanych osób bezrobotnych nadal bardzo licznie reprezentowaną grupą są osoby posiadające zawód rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej, technik rolnik oraz sprzedawca.
6. Kategorią najbardziej nadwyżkową okazała się grupa bezrobotnych – bez zawodu oraz w zawodach: pozostali rolnicy produkcji roślinnej, krawiec, asystent ekonomiczny.
7. Analizując dane dotyczące popytu na lokalnym rynku pracy należy wskazać, iż do zawodów prawdziwie deficytowych należy zaliczyć: pilarza, palacza kotłów c.o. gazowych, magazyniera, mechanika samochodów ciężarowych gdzie duża ilość wpływających do PUP ofert przypadła na śladową liczbę zarejestrowanych w tych zawodach bezrobotnych.
8. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych w oparciu o statystykę rynku pracy nie określa rzeczywistej skali zjawiska. Nie jest odzwierciedleniem stanu panującego na zmieniającym się rynku pracy. Wynika to z faktu, iż nie wszystkie wolne miejsca pracy zgłaszane są przez pracodawców do urzędu pracy. Ponadto nie uwzględnia się ofert pracy zgłaszanych w ramach sieci EURES oraz pracy wykonywanej na „czarno”. Coraz więcej bezrobotnych posiada kilka zawodów, co daje im możliwość podjęcie pracy w kilku zawodach, natomiast w momencie sporządzania sprawozdań statystycznych - ujęci są w systemie ewidencji komputerowej tylko pod jednym kodem zawodu. Duże zmiany zachodzące na rynku pracy mogą powodować, że dana osoba posiadająca kilka zawodów może w danym okresie czasu reprezentować zarówno zawód nadwyżkowy jak i deficytowy, z tym że tylko jeden z nich jest uwzględniony w statystyce rynku pracy i niniejszym opracowaniu.

W związku z powyższym można stwierdzić, iż monitoring nie w pełni odzwierciedla rzeczywistą sytuację na rynku pracy.